Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія *комп'ютерна інженерія*

(назва циклової/предметної комісії)

"ПОГОДЖЕНО"
Завідувач
Природничого відділення

(підпис) Христина МЕЛЬНИЧУК (ім'я та прізвище)

"27" 08 20 26 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник директора
з навчально-методичної роботи

(підпис) Микола ДЕРЕВ'ЯНЧУК (ім'я та прізвище)

"28" 08 20 26 року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

"Історія України"

(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

F7 Комп'ютерна інженерія

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

F Інформаційні технології

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2026

Програма навчальної дисципліни *"Історія України"*

(назва навчальної дисципліни)

складена відповідно до освітньо-професійної програми

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 13 від «28» серпня 2026 року) та введеної в дію наказом ректора №315 від «28» серпня 2026 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

к.і.н., викладач вищої кваліфікаційної категорії, А.І. Погребенник

Профайл викладача https://ge-college.chnu.edu.ua/predmetna-komisiia/sklad-predmetnoi-komisii/pohrebennyk-andrii-ivanovych/

E-mail a.pogrebennyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6727

Робоча програма обговорена та узгоджена на засіданні предметної комісії

загальноосвітньої підготовки

Протокол № 1 від "27" серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ *Ірина МАРКО*

(підпис) (ім'я та прізвище)

Схвалена Методичною радою

Протокол № 1 від "27" 08 2026 року

Голова методичної ради _____ *Ольга БІЛОКРИЛА*

(підпис) (ім'я та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № ____ від _____, 20 __р. _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Анотація: Курс "Історія України" спрямований на вивчення вітчизняної історії, розуміння причино-наслідкових зв'язків розвитку суспільства і уміння їх використовувати у професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення.

Мета: оволодіння студентами вітчизняною та світовою культурною спадщиною, високою історико-політичною культурою; набуття вміння орієнтуватися в історичних процесах, подіях, фактах, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів, аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами, самостійно опрацьовувати матеріал, працювати з додатковою літературою, картою, першоджерелами і на основі цього висловлювати та обґрунтовувати власну думку.

Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни "Історія України" є формування історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

знати:

- історичні факти та події, процеси і явища;
- хронологію подій;
- біографії історичних постатей;
- схематичне розташування державних утворень, історичних регіонів, міст, столиць та зображення ходу бойових дій на карті;
- зовнішній вигляд архітектурних споруд та творів образотворчого мистецтва;
- особливості розвитку культури та духовності різних епох.

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття;
- проводити дослідження, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії;
- визначати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
- давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю;
- оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Пререквізити: Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен мати базові знання з таких загальноосвітніх дисциплін: Історія України, Всесвітня історія, Історія: Україна і світ (інтегрований курс), Громадянська освіта, Правознавство.

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

Загальні:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні:

СК14. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН01. Знати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН16. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовою.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: ***«Історія України»***						
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	Змістових модулів	
Денна	2	3-4	4	120	2	**ЕКЗАМЕН**

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

№ за/п	Назви змістових модулів і тем	Усього годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1		
1	Тема 1. Найдавніші державні утворення на українських землях	6
2	Тема 2. Київська Русь – перше українське державне утворення	6
3	Тема 3. Галицько-Волинська держава. Руські удільні князівства у складі іноземних держав	6
4	Тема 4. Українські землі у складі Речі Посполитої. Козацька Україна	6
5	Тема 5. Ідея української державності у суспільно-політичному житті України наприкінці XVIII – XIX ст.	6
6	Тема 6. Україна на початку XX ст. Україна в Першій світовій війні	4
Разом за змістовим модулем 1		**34**
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2		
7	Тема 7. Українська революція і державність (1917 – 1921 рр.)	6
8	Тема 8. Встановлення та утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні (1921 – 1939 рр.)	4
9	Тема 9. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1939 рр.)	4
10	Тема 10. Україна в роки Другої світової війни	6
11	Тема 11. Суспільно-політичне життя в Україні в другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст.	6
12	Тема 12. Відновлення незалежності України (1985 – 1991 рр.)	4
13	Тема 13. Становлення України як незалежної держави. Творення нової України	6
Разом за змістовим модулем 2		**36**

3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1. Найдавніші державні утворення на українських землях** 1. Державні утворення кочових народів на території України: кіммерійці, скіфи, сармати та інші народи. 2. Античні міста-держави Північного Причорномор'я: причини грецької «колонізації»; соціально-економічний, політичний та культурний розвиток античних міст-держав Північного Причорномор'я. 3. Зародження та формування державності у східних слов'ян (VI – IX ст.): етногенез слов'ян; суспільний розвиток східних слов'ян: соціально-економічний, політичний, культурний (релігійні вірування та побут).	2
2.	**Тема 2. Київська Русь – перше українське державне утворення** **Лекція 1.** 1. Передумови утворення держави на Русі. Зростання ролі Києва. 2. Основні тенденції політичного життя русичів у часи правління перших Рюриковичів (від Олега до Святослава). 3. Соціально-економічний розвиток Київської держави. 4. Військові походи Святослава. **Лекція 2.** 1. Запровадження християнства на Русі. Володимир Великий. Причини і наслідки охрещення Київської Русі. 2. Міжусобиці. Володимир Мономах. 3. Татаро-монгольська навала на Київську Русь. Встановлення влади Золотої Орди над руськими землями.	4
3.	**Тема 3. Галицько-Волинська держава. Латентна доба української державності** 1. Виникнення Галицько-Волинського князівства. Правління Романа Мстиславовича. 2. Соціально-економічний і політичний розвиток Галицько-Волинського князівства. 3. Добра правління Данила Галицького.	2
4.	**Тема 4. Українська козацька республіка** **Лекція 1.** 1. Джерела, причини виникнення українського козацтва. 2. Становлення Запорозької Січі як держави українського народу: виникнення, її устрій, господарське життя та військові походи кінця XVI – початку XVII ст. 3. Українська колонізація Подніпров'я і Запорожжя. 4. Реєстрове козацьке військо. **Лекція 2.** 1. Роль українського козацтва у боротьбі українського народу проти агресії Туреччини і Кримського ханства. 2. Гетьманування Петра Сагайдачного. Хотинська війна. 3. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої половини XVII	4

	ст. (зростання соціального протесту після унії 1569 року; повстання під проводом Косинського, Наливайка, Жмайла, Федоровича, Сулими, Острянина, Гуні, Павлюка; придушення повстань; роль братств у визвольному русі). 4. Утворення Української гетьманської держави: формування органів управління у ході визвольної війни.	
5.	**Тема 5. Ідея української державності у суспільно-політичному житті України наприкінці XVIII – XIX ст.** 1. Суспільно-політичний рух у Наддніпрянській Україні наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. 2. Національне відродження на західноукраїнських землях у першій половині XIX ст. «Руська трійця». Події революції 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Скасування кріпосного права. 3. Активізація українського національного руху. Масова еміграція українців у кінці XIX ст.	2
6.	**Тема 6. Україна на початку XX ст. Україна в Першій світовій війні** 1. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. 2. Діяльність національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт». Вплив УГКЦ на піднесення національної свідомості населення західноукраїнських земель. Роль А.Шептицького. 3. Україна в роки Першої світової війни. Територіально-політичні плани ворогуючих держав щодо українських земель.	2
7.	**Тема 7. Українська революція і державність (1917 – 1921 рр.)** 1. Початок державного відродження України у 1917 – 1918 рр. 2. Українська гетьманська держава Павла Скоропадського. 3. Завершальний етап визвольних змагань. Поразка Української революції.	2
8.	**Тема 8. Встановлення та утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні (1921 – 1939 рр.)** 1. УРСР на початку 20-х років XX ст. НЕП. 2. Входження України в СРСР. Остаточна втрата незалежності. 3. Індустріалізація: завдання, труднощі, характерні риси, особливості, наслідки.	2
9.	**Тема 9. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1939 рр.)** 1. «Українське питання» на Паризькій мирній конференції 1919 р. 2. Економічна та соціальна політика польського уряду щодо українського населення. 3. Національно-визвольний рух у Східній Галичині та Західній Волині (створення УГА, українсько-польська війна, поразка ЗУНР).	2
10.	**Тема10. Україна в роки Другої світової війни** 1. Радянсько-німецький пакт про ненапад. Початок Другої світової війни. 2. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Встановлення радянської влади. Включення до складу УРСР Північної Буковини та Бесарабії влітку 1940 року.	2

	3. Бойові дії влітку і восени 1941 року. Причини невдач Червоної армії.	
11.	**Тема 11. Суспільно-політичне життя в Україні в другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст.** **Лекція 1.** 1. Повоєнна відбудова України. 2. Радянізація західноукраїнських земель та її наслідки. 3. Боротьба УПА у другій половині 40-х – 50-х рр. **Лекція 2.** 1. Ідеологічні кампанії та суспільна атмосфера в Україні повоєнних років. 2. Десталінізація суспільства та культури. Хрущовська відлига.	4
12.	**Тема 12. Відновлення незалежності України (1985 – 1991 рр.)** 1. Внутрішньополітична криза в СРСР. Початок реформ Горбачова (1985 – 1987 роки). 2. Економічне становище в Україні (1985 – 1991 роки). Етапи перебудови та її наслідки для України. 3. Аварія на Чорнобильській АЕС. Передумови розпаду СРСР. 4. Політична ситуація: руйнація компартії України, прийняття Декларації про державний суверенітет України (липень 1990 року).	2
13.	**Тема 13. Становлення України як незалежної держави. Творення нової України** 1. Україна на шляху свободи і незалежності. Створення політичних партій, Народного Руху України за перебудову. 2. Проголошення Акту про незалежність України (24 серпня 1991 року). Всеукраїнський референдум та вибори Президента України. 3. Формування органів влади в Україні. Державотворчий процес. Соціально-економічний розвиток 90-х – поч. 2000-х рр. 4. Помаранчева революція, її причини та результати. Україна за президентства В. Ющенка. 5. Президентські вибори 2010 р. Встановлення режиму В. Януковича. 6. Революція Гідності та російська збройна агресія проти України 2013-2014 рр.	2
Всього		**32**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до лекційних занять та опрацювання лекційного матеріалу, здійснюється в межах модульного контролю. Однією з опор для опрацювання лекційного матеріалу є конспект лекцій, що ведеться студентами.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

4. Теми семінарських занять

з/п	Коротка характеристика	Кількість годин
1.	**Тема 1. Найдавніші державні утворення на українських землях** 1. Первісні люди. Формування і розвиток первіснообщинного ладу. Виникнення скотарства, землеробства і ремісництва. Матріархальні общини і виникнення племен. 2. Племена трипільської культури. Побут і вірування стародавнього населення. Розклад первіснообщинного ладу. 3. Зародження та формування державності у східних слов'ян (VI – IX ст.): етногенез слов'ян; суспільний розвиток східних слов'ян: соціально-економічний, політичний, культурний (релігійні вірування та побут).	4
2.	**Тема 2. Київська Русь – перше українське державне утворення** 1. Соціально-економічний розвиток Київської держави. 2. Військові походи Святослава. 3. Піднесення Київської держави за Ярослава Мудрого. 4. Розпад держави після смерті Ярослава Мудрого.	2
3.	**Тема 3. Галицько-Волинська держава. Латентна доба української державності** 1. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила. 2. Розпад та поділ земель Галицько-Волинської держави між сусідніми країнами. 3. Українські землі в складі Великого князівства Литовського. 4. Люблінська унія 1569 року та її наслідки.	4
4.	**Тема 4. Українська козацька республіка** 1. Українська козацька державність після смерті Богдана Хмельницького. Доба Руїни. 2. Період гетьманування Івана Мазепи. 3. Причини занепаду та ліквідація Української козацької держави.	2
5.	**Тема 5. Ідея української державності у суспільно-політичному житті України наприкінці XVIII – XIX ст.** 1. Події революції 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Скасування кріпосного права. 2. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства. 3. Суспільно-економічний розвиток українських земель у другій половині XIX ст. Реформи Олександра II. Розвиток промисловості. 4. Економічний розвиток західноукраїнських земель у складі Австро-Угорщини. 5. Національне гноблення українців у складі Австро-Угорської та Російської імперій.	4
6.	**Тема 6. Україна на початку XX ст. Україна в Першій світовій війні** 1. Українські землі у складі російської імперії. Процес монополізації. Розвиток с/г. 2. Становлення й консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течія в національному русі. Події революції в Україні. 3. Земельна реформа П.Столипіна та її вплив на Україну. 4. Економіка західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської	2

	імперії. Становище у промисловості та с/г. Розвиток Кооперативного руху. 5. Створення Головної української ради (ГУР) та Союзу визволення України (СВУ). 6. Перебіг воєнних дій на території України. Галицько-Буковинське генерал-губернаторство. Бойовий шлях легіону УСС.	
7.	**Тема 7. Українська революція і державність (1917 – 1921 рр.)** 1. Виникнення Центральної Ради. І-й Універсал Центральної Ради – проголошення автономії України. 2. ІІ-й і ІІІ-й Універсали. Проголошення Української Народної Республіки (УНР). 3. Початок загального наступу радянських військ проти УНР. IV Універсал Центральної Ради. Бій під Крутами. 4. Українська гетьманська держава Павла Скоропадського. 5. Створення Директорії, її зовнішня і внутрішня політика. Проголошення і об'єднання ЗУНР і УНР (січень 1919 р.). 6. Завершення боротьби за українську державність.	4
8.	**Тема 8. Встановлення та утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні (1921 – 1939 рр.)** 1. Насильницька колективізація сільського господарства в Україні. 2. Голодомор 1932 – 1933 рр. 3. Репресії в Україні в 20-х – 30-х рр., їх наслідки.	2
9.	**Тема 9. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1939 рр.)** 1. Формування Організації Українських Націоналістів (ОУН). Євген Коновалець, Степан Бандера та інші керівники ОУН. 2. Румунська окупація Північної Буковини та Бесарабії (грабіжницька економічна політика румунського уряду, політика національного гноблення, її наслідки). 3. Закарпаття в складі Чехо-Словаччини. Карпатська Україна.	2
10.	**Тема 10. Україна в роки Другої світової війни** 1. Радянсько-німецький пакт про ненапад. Початок другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Встановлення радянської влади. 2. Включення до складу УРСР Північної Буковини та Бесарабії влітку 1940 року. 3. Бойові дії влітку і восени 1941 року. 4. Рухи Опору на території України. Діяльність ОУН та УПА. 5. Визволення України. Репресії проти корінних народів.	4
11.	**Тема 11. Суспільно-політичне життя в Україні в другій половині 40-х – 80-х рр. ХХ ст.** 1. Відбудова України. Боротьба УПА у другій половині 40-х – 50-х рр. проти радянської окупації. 2. Десталінізація суспільства та культури. Хрущовська відлига. 3. Зростання кризових явищ у соціально-економічному та політичному житті (кінець 60-х – середина 80-х років). 4. Дисидентський рух та шістдесятництво.	2
12.	**Тема 12. Відновлення незалежності України (1985 – 1991 рр.)** 1. Економічне становище та політичні процеси в Україні (1985 – 1991 роки). Етапи перебудови та її наслідки для України. 2. Передумови розпаду СРСР. Аварія на Чорнобильській АЕС. 3. Політична ситуація: руйнація компартії України, прийняття	2

	Декларації про державний суверенітет України (липень 1990 року). Революція на граніті. 4. Створення та діяльність Народного Руху України за перебудову. 5. Проголошення Акту про незалежність України (24 серпня 1991 року). Всеукраїнський референдум та вибори Президента України.	
13.	**Тема 13. Становлення України як незалежної держави. Творення нової України** 1. Державотворчий процес початку 1990-х років. 2. Вибори до Верховної Ради у 1994 та 1998 роках, їх наслідки. 3. Україна за президентства Л. Кравчука та Л. Кучми. 4. Помаранчева революція, її причини та результати. Україна за президентства В. Ющенка. 5. Президентські вибори 2010 р. Встановлення режиму В. Януковича. 6. Революція Гідності та російська збройна агресія проти України 2013-2014 рр.	4
Всього		**38**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до семінарських занять здійснюється в межах відповідного заняття. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретне заняття.

5. Самостійна робота

Принципи організації самостійної роботи

– використання міждисциплінарних зв'язків з уже вивченими курсами;
– робота з фрагментами першоджерел, зокрема, й англомовними;
– втілення результатів виконання роботи у різних формах творчих завдань;
– діалогічність і ідейний взаємообмін (зокрема, позаурочний) студентів щодо змісту самосійної роботи; взаємне збагачення студентами знань одне одного через представлення власних тематичних траєкторій.

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	К-сть годин
1.	Тема 1.	1. Боротьба з навалою готів, гунів, аварів. Війни з Візантією. 2. Культура і вірування східних слов'ян.	4
2.	Тема 2.	1. Культура Київської Русі. 2. Історичне значення Київської Русі.	4
3.	Тема 3.	Розвиток культури Великого князівства Литовського.	4
4.	Тема 4.	Конституція Пилипа Орлика.	4
5.	Тема 5.	Розвиток освіти і культури в Україні у першій половині XIX ст.	4
6.	Тема 6.	1. Історичні постаті М.Галущинського та В.Вишиваного. 2. Соціально-економічні та політичні наслідки війни для українського суспільства.	4
7.	Тема 7.	Політика більшовиків в Україні. Політика «воєнного комунізму».	4
8.	Тема 8.	Становище в сфері культури, освіти та науки.	4
9.	Тема 9.	1. Масова еміграція. 2. Партії і політична боротьба в Західній Україні. 3. Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО). Політичні партії на окупованих Румунією землях України. Особливості політичної боротьби у Закарпатті.	4
10.	Тема 10.	1. Внесок українського народу у розгром нацистської Німеччини. 2. Втрати України у Другій світовій війні.	4
11.	Тема 11.	Застійні явища в розвитку науки, літератури та мистецтва.	4
12.	Тема 12.	Формування багатопартійності в Україні.	4
13.	Тема 13.	Культурні здобутки, освіта та духовний розвиток України на сучасному етапі.	2
Всього			**50**

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, здійснюється в межах модульного контролю і передбачає перевірку конспекту, розв'язаних завдань чи створеного проєкту.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни передбачене проведення лекцій, семінарських та практичних занять. Самостійна робота, пов’язана з опрацюванням відповідного теоретичного та практичного матеріалу, супроводжується підготовкою конспектів, виконанням завдань домашніх чи самостійних робіт, підготовкою проєктів презентацій.

Викладання дисципліни передбачає поєднання основних традиційних та інноваційних методів навчання з елементами електронного консультування, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій, платформ та забезпечує засвоєння програмних результатів навчання.

Для досягнення освітньої мети й прогнозованих результатів навчання у дисципліні «Історія України» використовуються такі технології та методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод (виклад теоретичного матеріалу на лекціях, демонстрація презентацій, робота з картою та текстовими джерелами, перегляд тематичних відеоматеріалів).
2. Метод проблемного навчання, що передбачає засвоєння студентами фундаментальних знань з дисципліни та пошуку способів розв'язання поставлених на лекції завдань.
3. Репродуктивний метод, що передбачає безпосереднє застосування набутих базових знань до демонстрації практичних умінь та навичок при розв'язуванні поставлених завдань.
4. Частково-пошуковий метод – організація пошуку об’єктів дослідження, розв'язування запропонованих викладачем завдань.
5. Дослідницький метод, що передбачає пошук розв'язку практичних завдань дисципліни з можливістю консультацій з викладачем.
6. Використання мультимедійних та хмарних технологій при організації комунікації з викладачем чи при онлайн-навчанні, а також використання платформи для електронного навчання Moodle (https://moodle.chnu.edu.ua).
7. Групові та індивідуальні методи роботи на семінарських заняттях та при виконанні завдань самостійної роботи, формуванням напрацювань для виконання і захисту практичних завдань.
8. Інтерактивні методи навчання: робота в малих групах та тренінги; методи проєктів, кейс-метод; метод «мозкового штурму»; рольова гра та інші освітні технології;
9. Застосування електронних курсів та ресурсів, а також платформи для електронного навчання Moodle (https://moodle.chnu.edu.ua).

Отримані навички та знання в подальшому будуть використані під час виконання завдань практичного характеру.

8. Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Методи та засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання даної дисципліни наступні:

– поточні та модульні контрольні роботи з використанням різнорівневих завдань та стандартизованих тестів у системі дистанційного навчання Moodle;

– презентації результатів виконаних завдань;

– захист творчих робіт (есе, творів-роздумів, проєктів, рефератів, доповідей);

– інші види індивідуальних та групових завдань.

У разі проведення навчального процесу та оцінювання в дистанційній формі використовуються засоби Moodle (у тому числі тестування).

Контроль самостійної роботи і оцінка її результатів включає:

–самоконтроль і самооцінку студента;

–контроль і оцінку з боку викладача, циклової комісії, державних кваліфікаційних комісій та ін.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

–проведення екзамену;

–тестування;

–проведення модульних контрольних робіт;

–письмові чи усні опитування студентів;

–захист проєктів презентацій.

Форми контролю

Даною дисципліною передбачені наступні форми поточного контролю:

– усне опитування (фронтальне, індивідуальне та комбіноване), захист завдань практичного характеру, а також усні відповіді студентів;

– письмове опитування (модульні контрольні, тестування, історичні диктанти і самостійні роботи).

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Академічна доброчесність

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. У разі виявлення викладачем факту порушення академічної доброчесності (плагіат, переписування, списування тощо) студенту виставляється незадовільна оцінка за відповідний вид роботи.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- Етичний кодекс Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
- Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж Чернівецького національного університеті імені Юрія Федьковича»

- Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича

Використання здобувачами фахової передвишої освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з порушенням інших вимог академічної доброчесності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)															Кількість балів	Кількість балів (Екзамен)	Сумарна к-ть балів
Модуль №1							Модуль № 2										
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	МКР	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	МКР	50	50	100
3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	6			

Критерії оцінювання відповідей студентів

Рівень знань	Бали	Критерії оцінювання відповіді
Високий	90 -100 % від максимальної кількості встановлених балів	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, правильне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - містить послідовний та аргументований виклад відповідей на питання, - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Достатній	70-89 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими, міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Середній	50-69 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при відповіді на питання: - зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про неправильне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу.
Початковий	0-49 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі (є безсистемною чи алогічною).

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення підсумкового контролю

В кінці вивчення дисципліни «Історія України» студенти згідно із навчальним планом складають екзамен. Екзамен проводиться в усній або письмовій формах. Екзаменаційні завдання сформовані у вигляді білету, який містить 2 теоретичні питання та 5 тестових завдань. Підсумкова оцінка знань студентів з дисципліни «Історія України» здійснюється на основі проведення заліку, результати якого оцінюються за 50-бальною шкалою.

На оцінювання впливають такі складові:

- рівень опанування основних проблемних питань відповідно до програми дисципліни та до переліку екзаменаційних питань;
- знання студентом ключових термінів і категорій;
- вміння встановлювати причинно-наслідкові зв’язки та робити висновок;
- ступінь ознайомлення із основною та додатковою науковою літературою відповідно до програми дисципліни;
- вміння аргументувати власну позицію, підкріплену фактажем;
- здатність студента відстоювати власні погляди;
- вміння логічно у відведений час викласти основні положення запропонованих в екзаменаційному завданні питань і зробити відповідні висновки і узагальнення.

Рівень знань на іспиті оцінюється:

45-50 балів, якщо студент дав правильну та повну відповідь на всі поставлені питання, міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, демонструє вміння пов'язувати події минулого із сучасним розвитком, логіку та аргументованість викладення (наведення прикладів, аналогій, знання опорних дат), вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

40-44 балів ставиться студенту, якщо він відповів на всі запитання, добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

30-39 ставиться студенту у випадку, якщо він відповів на всі запитання, в основному опанував теоретичні знання з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідь є недостатньо аргументованою, виявляє неточності, невміння оцінювати факти та явища;

20-29 балів ставиться, якщо всі питання розкриті неповно та/або логіка відповідей вимагає істотного виправлення;

1-20 балів студент отримує, якщо у відповіді не розкриті по сутності всі питання, продемонстровано недостатнє знання фактичного матеріалу, наукових визначень, відсутні посилання на першоджерела та рекомендовану наукову літературу;

0 балів студент отримує в разі відсутності відповідей на питання екзаменаційного білету.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ЄКТС</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>80-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>70-79</td><td>C</td></tr>
<tr><td>60-69</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>50-59</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

10. Перелік питань до екзамену

1.Висвітлити процес еволюції людини, удосконалення знарядь праці та розвиток суспільних відносин періоду первіснообщинного ладу на території України.
2. Показати вплив античних міст-держав Північного Причорномор'я в освоєнні півдня України.
3. Звільнення України від нацистської окупації.
4. Входження УСРР до складу СРСР.
5. Процес формування феодальних відносин у східних слов'ян в VI-IX ст.
6. Охарактеризувати процес виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець IX – кінець X ст.). Критика норманської теорії.
7. Охарактеризувати період піднесення та розквіту Київської Русі (кінець X – середина XI ст.).
8. Розкрити процес феодальної роздрібненості Київської Русі (кінець XI – середина XIII ст.). Встановлення золотоординського іга.
9. Розкрити позитивні та негативні сторони запровадження християнства на Русі.
10. Вплив Першої світової війни на формування українського національного руху в Галичині й Наддніпрянській Україні.
11. Охарактеризувати соціально – економічний розвиток Київської Русі.
12. Висвітлити характерні риси та особливості культури київської Русі.
13. Галицька-Волинська держава як спадкоємиця Київської Русі.
14. Охарактеризувати становище українських земель в складі Литви і Польщі (сер. XIV – XVIст.).
15. Особливості та характерні риси культури України у XIV – XVIст.
16. Походження , характерні риси та особливості українського козацтва.
17. Характерні риси та особливості суспільно – політичного життя, розвитку економіки та культури України періоду "відлиги".
18. Розкрити причини, характер, соціальну базу та періодизацію української національної революції XVII ст.
19. Показати колонізаторську політику Російської імперії щодо України у XVIIIст.
20. Охарактеризуйте період Гетьманування І. Мазепи.
21. Дати характеристику Конституції П. Орлика та його діяльності.
22. Війна радянської Росії проти УНР (кінець 1917 – початок 1918 рр.). Проголошення незалежності УНР.
23. Ліквідація кріпосного права на українських землях Австро-Угорської та Російської імперій.
24. Висвітлити соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії (1861 – поч. XX ст.).
25. Проголошення УНР. III Універсал Центральної Ради.
26. Охарактеризуйте становище українських земель в кінці XIX – поч. XX ст.
27. Висвітліть характер та причини революції 1905-1907 рр. в Росії та її вплив на Україну.
28. Політика "українізації" (коренізації), її наслідки.
29. Втрати України в Другій світовій війні. Внесок українців у перемогу над фашизмом.
30. Голодомори 1921-1923 рр., 1932-1933рр., 1946-1947 рр. в Україні: причини і наслідки.
31. Розкрити суть радянсько-німецького альянсу та входження західноукраїнських земель в склад УРСР.
32. Висвітліть процес проголошення автономії України. Проаналізуйте I та II Універсали Центральної Ради.
33. Розкажіть про участь України в діяльності ООН, інших міжнародних організаціях.
34. Розповісти про конституційні традиції в Україні та прийняття Конституції України в 1996 р., її історичне значення.
35. Охарактеризуйте окупаційний режим в Україні в 1941-1944 рр.
36. Проаналізувати внутрішню і зовнішню політику Української Держави часів гетьманату П. Скоропадського.
37. Показати політику більшовиків в Україні в період "воєнного комунізму".
38. Проаналізувати причини запровадження більшовиками НЕПу та особливості її впровадження в Україні.

39. Опозиційний рух в Україні у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.40. Розвиток культури в Україні в 30-ті рр. ХХ ст. "Розстріляне відродження".
41. Проаналізуйте суть українського питання на Паризькій мирній конференції 1919 р.
42. Охарактеризуйте Декларацію про Державний суверенітет України та її історичне значення.
43. Радянізація західних областей України в 40 – 50-х роках ХХ ст. Репресивні акції радянської влади в регіоні.
44. Проголошення ЗУНР, її внутрішня та зовнішня політика.
45. Ідеологізація та русифікація суспільно-культурного життя України в 70 – 80-х рр. ХХ ст. Політичний курс КПРС на злиття націй.
46. Всеукраїнський референдум і вибори президента України 01.12.1991 р., їх результати та історичне значення.
47. Дати характеристику феномену Запорозької січі, як демократичної козацької республіки.
48. Охарактеризуйте особливості та наслідки радянської індустріалізації в Україні.
49. Висвітліть процес формування та бойовий шлях легіону УСС.
50. Висвітліть внутрішню і зовнішню політику Директорії УНР.
51. Політика суцільної колективізації та розселянювання. Голодомор 1932-1933 рр., як геноцид українського народу.
52. Охарактеризуйте державну символіку України, її історичне походження.
53. Спроба державного перевороту в СРСР в серпні 1991 р. і реакція на неї в Україні.
54. Загострення екологічних проблем у 70 – 80-х роках ХХ ст. Чорнобильська катастрофа .
55. Висвітліть діяльність радянських партизан та ОУН-УПА в роки Другої світової війни.
56. Вибори до Верховної Ради України V-го скликання 26.03.2006 р. та їх підсумки.
57. Політична ситуація в Україні у 1985-1991 рр.
58. Україна на порозі кризи і наростання застійних явищ (1965-1985 рр.).
59. Розширення ЄС та НАТО. Місце України в цьому процесі.
60. Помаранчева революція, її причини та результати. Україна за президентства В. Ющенка.
61. Президентські вибори 2010 р. Встановлення режиму В. Януковича.
62. Революція Гідності та російська збройна агресія проти України 2013-2014 рр.
63. Культурні здобутки, освіта та духовний розвиток України на сучасному етапі.
64. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
ТСОЗи, артілі, комуни; А. Шептицький; 11.01.1918 р.
65. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
Магдебурзьке право; В. Щербицький; 16.07.1990 р.
66. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
фільварок; Р. Шухевич (Т. Чупринка); 1551 р.
67. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
шляхта; Володимир Великий; 1572 р.
68. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
депортація; С. Крушельницька; 30.12.1922 р.
69. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
Кирило-Мефодіївське товариство; Дмитро Вишневецький; 1775 р.
70. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"закон про 5 колосків"; М. Міхновський; 22.06.1941 – 8.05.1945 рр.
71. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
дисидентський рух; М. Грушевський; 17.09.1939 р.
72. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Січ"; Г. Сковорода; 3.07.1917 р.
73. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
Емський указ, Валуєвський циркуляр; Л. Каденюк; 882 р.
74. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
русифікація; Й. Сталін; 28.06.1996 р.

75. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Київська козаччина";"Похід в Таврію за волею"; А. Мельник – С. Бандера; 4.03.1917 р.
76. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
імперіалізм; Нестор; 24.08.1991 р.
77. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
феодалізм; Дорошенко; 26.01.1918 р.
78. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
мануфактура; О. Косигін; 19.02.1954 р.
79.Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
лінія Керзона; В. Стус; 1223 р.
80. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
десталінізація; Д. Донцов; 8.01.1654 р.
81. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
продовольча диктатура; Н. Махно; 6.11.1943 р.
82. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Руська Трійця"; П. Шелест; 26.04.1986 р.
83. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
холокост; К. Трильовський; 1019 – 1054 рр.
84. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Руська Правда"; Л. Кобилиця, У. Кармелюк, О. Довбуш; 1199 – 1340 рр.
85. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
культ особи; Є. Коновалець; 04.1985 – 12.1991 рр.
86. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Homosapiens"; княгиня Ольга; 28.10.1944 р.
87. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
реєстрове козацтво; Я. Стецько; 28.06.1940 р., 29.03.1944 р.
88. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"ходіння в народ"; В. Стус; 5.03.1953 р.
89. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"Вісла"; А. Волошин; 1921-1923, 1932-1933, 1946-1947 рр.
90. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
"ножиці цін"; Л. Курбас; 7.11.1917 р.
91. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
ГУЛАГ; Данило Галицький; 10.06.1917 р.
92. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
трудодень; В.Чорновіл; 7.08.1932 р.
93. Дайте визначення та характеристику наступних історичних термінів, осіб та дат:
москвофільство; Д. Яворницький; 1.12.1991 р.

11. Рекомендована література

1. Бойко О. Історія України – К.: Академія, 2023. – 560 с.
2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття – К.: Yakaboo Publishing, 2019. – 656 с.
3. Історія України: навчальний посібник / за ред. проф. М. П. Гетьманчука. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – 400 с.
4. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К., 2014. – 680 с.
5. Палій О. Короткий курс історії України. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2022. – 464 с.

6. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. – Х.: КСД, 2021. – 512 с.
7. Світлична В.В. Історія України. – К.: Каравела, 2012. – 384 с.
8. Субтельний О. Україна: історія. пер. з англ. Ю.І. Шевчука. – К.: Либідь, 2009. – 720 с.
9. Світлична В.В. Історія України. – К.: Каравела, 2012. – 384 с.

Інформаційні ресурси:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://history.franko.lviv.ua/

2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. –http://www.vintest.org.ua/ready_hist.aspx

3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://www.history.vn.ua/

4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://ukraine-history.com.ua/ukr.html

5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://www.artkavun.kherson.ua/5dokumentalnye_filmy_po_istorii_ukrainy.html